

Spis treści

Wstęp	9
Część pierwsza. Rynki finansowe i ich organizacja	11
1. Struktura systemu finansowego (<i>Urszula Banaszczyk-Soroka</i> – pkt 1.1 i 1.2; <i>Patrycja Zawadzka</i> – pkt 1.3 i 1.4)	13
1.1. System finansowy	13
1.1.1. Elementy systemu finansowego	13
1.1.2. Funkcje rynków finansowych	17
1.2. Klasyfikacja rynków finansowych	19
1.2.1. Wybrane kryteria klasyfikacji rynków finansowych	19
1.2.2. Struktura rynku kapitałowego	23
1.3. Instrumenty finansowe	26
1.3.1. Instrumenty rynku kasowego (transferu kapitału)	26
1.3.2. Instrumenty rynku terminowego	32
1.4. Instytucje rynków finansowych w Polsce	35
2. Organizacja systemu bankowego w Polsce (<i>Urszula Banaszczyk-Soroka</i> – pkt 2.1–2.3; <i>Patrycja Zawadzka</i> – pkt 2.4; <i>Mariusz Dytał</i> – pkt 2.5)	41
2.1. Od denacjonalizacji do globalizacji systemu bankowego w Polsce	41
2.1.1. Demonopolizacja, komercjalizacja i konsolidacja polskich banków	41
2.1.2. Prywatyzacja banków i jej skutki dla systemu bankowego	43
2.2. Narodowy Bank Polski – organizacja i funkcje banku centralnego	48
2.2.1. Historia bankowości centralnej w Polsce	48
2.2.2. Organizacja banku centralnego w Polsce	50
2.2.3. Instrumenty polityki pieniężnej	52
2.3. Zasady funkcjonowania banku	54
2.3.1. Banki i ich rodzaje	54
2.3.2. Zasady prowadzenia działalności bankowej	59
2.4. Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG)	62
2.4.1. Organizacja i zadania BFG	62
2.4.2. System gwarantowania depozytów	64
2.4.3. Przymusowa restrukturyzacja	67
2.4.4. Działalność analityczna BFG	68
2.5. Pozycja polskiego sektora bankowego na tle państw Unii Europejskiej	69

3. Organizacja rynku kapitałowego (<i>Urszula Banaszczyk-Soroka</i> – pkt 3.1–3.4; <i>Mariusz Dytał</i> – pkt 3.5)	78
3.1. Rozwój rynku kapitałowego w Polsce w latach 1991–2016	78
3.1.1. Historia polskiej Giełdy	78
3.1.2. Początki rynku giełdowego (1991–1995)	80
3.1.3. Druga hossa i bessa na rynku giełdowym (1996–1998)	81
3.1.4. Trzecia hossa i bessa na Giełdzie (1998–2004)	82
3.1.5. Czwarta hossa i bessa na Giełdzie (2005–2009)	83
3.1.6. Polski rynek kapitałowy po 2009 r.	84
3.2. Operatorzy obrotu	87
3.2.1. Rynek regulowany giełdowy	87
3.2.2. Alternatywny System Obrotu (NewConnect) i rynek Catalyst	92
3.2.3. Informacja giełdowa	94
3.3. Podmioty świadczące usługi maklerskie – pośrednicy i ich usługi	96
3.3.1. Podział podmiotów świadczących usługi maklerskie	96
3.3.2. Usługi dla klientów rynku wtórnego	98
3.3.3. Usługi skierowane do emitentów na rynkach pierwotnym i wtórnym	101
3.4. System rekompensat – ochrona inwestora na rynku kapitałowym	102
3.4.1. Organizacja systemu rekompensat – podmiotowy i przedmiotowy zakres gwarancji	102
3.4.2. Zasady prowadzenia systemu rekompensat	104
3.5. Pozycja polskiej Giełdy na tle rynku Unii Europejskiej	106
4. Nadzór nad rynkami finansowymi (<i>Urszula Banaszczyk-Soroka</i> – pkt 4.1.1–4.1.3; 4.2–4.3; <i>Patrycja Zawadzka</i> – pkt 4.1.4–4.1.5, <i>Rafał Sura</i> – pkt 4.4)	118
4.1. Komisja Nadzoru Finansowego (KNF)	118
4.1.1. Organizacja i zadania KNF	118
4.1.2. Rola Komitetu Bazylejskiego i Unii Europejskiej w kształtowaniu organizacji nadzoru w Polsce	121
4.1.3. Płaszczyzny nadzoru – nadzory: indywidualny, skonsolidowany i uzupełniający	123
4.1.4. Jednolity nadzór nad europejskim rynkiem finansowym	125
4.1.5. Europejska unia bankowa	127
4.2. Funkcje Komisji Nadzoru Finansowego	129
4.2.1. Licencjonowanie i autoryzacja instytucji rynków finansowych	129
4.2.2. Kontrolowanie i dyscyplinowanie podmiotów rynków finansowych	131
4.3. Normy ostrożnościowe	133
4.3.1. Normy ograniczające ryzyko działalności	133
4.3.2. Normy sygnalizacyjne	135
4.4. Wybrane instytucje międzynarodowe powiązane z rynkami finansowymi	141
4.4.1. Bank Światowy	141
4.4.2. Międzynarodowy Fundusz Walutowy	144
4.4.3. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju	147
4.4.4. Bazylejski Komitet ds. Nadzoru Bankowego	149
4.4.5. Europejski Bank Inwestycyjny	151
Część druga. Podmioty poszukujące kapitału na rynkach finansowych	153
5. Kredytobiorcy (<i>Urszula Banaszczyk-Soroka</i>)	155
5.1. Kredytobiorcy i ich ocena przez bank	155
5.1.1. Działalność kredytowa banków	155

5.1.2. Wybrane kryteria klasyfikacji kredytów	156
5.2. Ocena zdolności kredytowej klienta	159
5.2.1. Zdolność kredytowa klienta	159
5.2.2. Proces udzielania kredytu podmiotom gospodarczym	161
5.2.3. Formy zabezpieczenia kredytu	162
5.3. Umowa kredytowa i jej konsekwencje dla banku i klienta	164
5.3.1. Treść umowy kredytowej	164
5.3.2. Monitorowanie udzielonych kredytów	165
6. Emitenci (Urszula Banaszczak-Soroka)	170
6.1. Motywy i obawy wyboru ścieżki rynku kapitałowego	170
6.1.1. Spółki notowane na GPW	170
6.1.2. Korzyści wynikające ze statusu spółki publicznej	172
6.1.3. Obawy spółki przed wprowadzeniem akcji do notowań	176
6.2. Uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy	177
6.2.1. Konstrukcja oferty publicznej	177
6.2.2. Zasadnicze uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszy	179
6.3. Procedura prospektowa	181
6.3.1. Prospekt emisyjny i jego konstrukcja	181
6.3.2. Działania spółki po upublicznieniu prospektu emisyjnego	184
Część trzecia. Podmioty dysponujące kapitałem	187
7. Depozytariusze i inwestorzy (Urszula Banaszczak-Soroka)	189
7.1. Depozytariusze – operacje czynne banku	189
7.1.1. Struktura podmiotowa depozytów	189
7.1.2. Bankowość elektroniczna	193
7.2. Inwestorzy giełdowi	196
7.2.1. Klasyfikacja inwestorów giełdowych	196
7.2.2. Inwestorzy indywidualni	200
7.2.3. Inwestorzy instytucjonalni	202
7.3. Klienci instytucji finansowych jako konsumenci	205
8. Fundusze inwestycyjne (Sebastian Jakubowski)	207
8.1. Klasyfikacja funduszy inwestycyjnych	207
8.1.1. Fundusze inwestycyjne otwarte i zamknięte	207
8.1.2. Konstrukcje funduszy inwestycyjnych	209
8.1.3. Klasyfikacja funduszy inwestycyjnych ze względu na prowadzoną politykę lokacyjną klientów funduszy	211
8.2. Otoczenie instytucjonalne funduszy inwestycyjnych	216
8.2.1. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych	216
8.2.2. Podmioty współpracujące	218
8.3. Fundusze inwestycyjne uczestnikami rynku pieniężnego i giełdowego	219
8.4. 25 lat rynku funduszy inwestycyjnych w Polsce	224
9. Fundusze emerytalne (Sebastian Jakubowski)	230
9.1. Przyczyny reformy systemu emerytalnego pod koniec XX wieku	230
9.2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych – repartycyjna część systemu emerytalnego	235
9.3. Otwarte fundusze emerytalne – kapitałowa część systemu emerytalnego	238
9.3.1. Otoczenie instytucjonalne OFE	240
9.3.2. OFE na rynkach pieniężnym i kapitałowym	242
9.4. Trzeci filar systemu emerytalnego	246
9.4.1. Pracownicze programy emerytalne	246
9.4.2. Formy indywidualnego oszczędzania na przyszłą emeryturę	252

10. Zakłady ubezpieczeń (Magdalena Homa)	256
10.1. Zmiany organizacyjno-prawne na rynku ubezpieczeń	256
10.2. Ubezpieczenie – pojęcie, istota i klasyfikacja	260
10.2.1. Istota ubezpieczenia	260
10.2.2. Funkcje ubezpieczenia	262
10.2.3. Klasyfikacja ubezpieczeń	264
10.3. Organizacja instytucjonalna rynku ubezpieczeń	268
10.3.1. Zakład ubezpieczeń i jego działalność	268
10.3.2. Pośrednictwo ubezpieczeniowe	270
10.3.3. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	272
10.4. Zasady działania firm ubezpieczeniowych	274
10.4.1. Ryzyko działalności ubezpieczeniowej	274
10.4.2. Ryzyko ubezpieczeniowe a jego cena	277
10.4.3. Gospodarka finansowa firm ubezpieczeniowych	280
10.5. Polityka lokacyjna zakładów ubezpieczeń	285
Część czwarta. Instytucje niebankowe świadczące usługi finansowe	293
11. Instytucje niebankowe świadczące usługi finansowe (Mariusz Dybał)	295
11.1. Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (SKOK)	295
11.2. Leasing	301
11.3. Faktoring	303
11.4. Pośrednictwo kredytowe i firmy pożyczkowe	307
11.5. Sektor kapitału wysokiego ryzyka (<i>private equity/venture capital</i>)	310
Załączniki	315
Załącznik 1. Organizacje społeczne i samorządowe związane z systemem finansowym	317
Załącznik 2. Wartość indeksu WIG (na otwarcie) w latach 1991–2018 (w punktach) ..	320
Załącznik 3. Kalendarium wprowadzania instrumentów finansowych do notowań na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie	321
Załącznik 4. Arkusz zleceń dla spółki X* – wyznaczenie ceny	322
Załącznik 5. Vistula & Wólczanka (V&W) kontra W.KRUK	323
Załącznik 6. Proces przymusowej restrukturyzacji	327
Załącznik 7. Dokumenty wydawane przez wybrane instytucje międzynarodowe powiązane z rynkami finansowymi	328
Bibliografia	330
Indeks	335